

## Ex Libris

Przed nami dwa tygodnie ferii. Warto ten czas kreatywnie wykorzystać. Jedną z propozycji biblioteki Barwnej na twórcze przedpołudnie, jest zaproszenie do wykonania własnego ekslibrisu.

---

Ekslibris to znak własnościowy książki, zawierający najczęściej zdobione grafiką imię i nazwisko jej właściciela. Pełni dwie funkcje. Po pierwsze informuje kto jest właścicielem książki, a ponadto jest niewątpliwą ozdobą, która dodatkowo nadaje indywidualny, niepowtarzalny charakter domowym zbiorom.

Pierwsze ekslibrisy pojawiły się już w starożytnym Egipcie. W średniowieczu ręcznie podpisywano książki, a gdy pojawił się druk, zaczęto drukować ekslibrisy na oddzielnych małych karteczkach, które wklejano do książek. Ta forma ekslibrisu jest najbardziej znana. Tradycyjnie ekslibris powinno się zamieszczać na odwrocie okładki. Prawdziwy powinien zawierać zwrot ekslibris lub ex libris, imię i nazwisko właściciela książki i grafikę, najlepiej odzwierciedlającą pasję lub charakter właściciela.

Najstarszy znany polski ekslibris pochodzi z 1516 roku. Należał do M. Drzewieckiego i znajduje się w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej.

Wiele polskich XIX-wiecznych ekslibrisów ułożonych jest w formie zaklęcia ostrzegającego przed konsekwencjami zniszczenia lub kradzieży książki. To często wesołe, żartobliwe wierszyki np:

*„Kto karty zagina, czy latem, czy wiosną,  
Niech uszy mu długie jak osłu wyrosną!”*

albo:

*„Kto tę książkę ukradnie, niech mu ręka odpadnie,  
A kto ją schowa pod futro, tego obwieszą jutro”.<sup>1</sup>*

Ze względu na swoją niepowtarzalność, piękny sposób zdobienia ekslibrisy mają wartość kolekcjonerską. Wydawane są o nich albumy, są też przedmiotem badań naukowych.

Zachęcamy do obejrzenia filmiku instruujuącego, jak wykonać ekslibris i do stworzenia własnego, autorskiego wzoru. To świetna propozycja dla miłośników książek, szczególnie tych, którzy dzielą się swoimi zbiorami. Książka z ekslibrisem wskazuje pożyczającemu, komu powinien ją zwrócić.

Życzymy przyjemnej zabawy.

---

<sup>1</sup> <https://culture.pl/pl/artykul/namietnosc-zaklecia-i-witkacy-czyli-ekslibris-po-polsku>